

A hősök szobránál.

Ünnepi beszéd.
Elmondta: MOLNÁR LÁSZLÓ főgimnáziumi tanár.

„Szobor vagyok, de fáj minden tagom;
Éremben a vér törő kincsé du!;
Tompán sajnónak dermedt izmaim
Idegzetem küzd mozdulatlanul.

Szemeim előtt képek vonulnak el
A népeméztő harcok napiból.
Véráldozók a szent, örök jogért,
S bérétől ölék éjszaka csordáiból.”

Mélyen tisztelt ünneplő közönség! Kedves tanulóifjúság!

A magyar nemzet ezeréves multjában oly sok megpróbáltatásnak, szenvedésnek, ritkán örömeinek, legtöbbször mélyeséges bánatnak egymást felváltó korszakait különböztetjük meg. A hosszú és erős küzdelem acélossá edzette a magyar izmokat, a sokáig tartó szenvedés, a szebb jövőbe vetett remény és hit révén gyémánttá köszörülte a magyar lelket. A keletről ideszakadt maroknyi vándor magyar nép nagy és hatalmas nemzeté vált. Hazát alapított, tejjel-mézszel folyó Kánaánban lakott; míg nem a gonosz szomszédai megfigyelték a farsadóságos munka folytán megszerzett jólétet. Egyik háború után a másikat indították ellene, míg végre elérkezett a legnagyobb: a világháború. Sok veszélyben megerősödött karral és az igazságban vetett még erősebb hittel szállott a magyar a harci sikra. Katona lett az egész ország. A gyermekek, a nők, az aggók, az itthon maradtak gondoskodtak arról, hogy a kint küzdő katonaság szükségét ne lásson. Puszkák ropogása, gépfegyverek kattogása, ágyúk bömbölése, süvítő golyók, sisetgő gránátok morajló zúgása reszketeltette meg rémesen a levegőt. Ó hányszor láttuk mi is, akik ott voltunk a poklokban sötét

mélyeségből feljött, az állatias vad-ságoknak, a luciferi gonoszszágnak emberi fantáziát meghaladó példáit. És amikor reszketett a levegő, remegett a föld, hasadoztak a doberdói sziklák, amikor az orosz síkság porhanyó földjét gránátok szántották, amikor az erdőnek fedezékét nyújtó százados fái halomra dülték: ott állt rendületlenül a magyar katonall. Jönnek a szuronyrohamok, igen sokszor szurony nélkül, ott van a szurony helyett a puskagy. He- teken, hónapokon, éveken keresztül harcolt és zokszó nélkül türt; beállhatott a sétéség, zuhoghatott az eső, dühönghetett a szélvihar, bár tikkasztó volt a meleg, vagy velőt fagyasztott a hideg. Visztula Dnyeszter, Dunajec, egész Galicia, Bukovina, Kárpátok, Uzsok, Lengyelország, Limanovia, Doberdo, Belgrád, Kragujevac, Montenegró, Albánia, Románia; ki tudná felsorolni mind- azokat az országokat és helyeket, ahol a magyar katona vitéségéről hősmondák születtek?!

Aztán bekövetkezett a hitszegő árulás. A magyar katonát legyőzni nem tudták, tehát álnok jelszavakkal, ígéretesekkel elszédítették, hogy kivehessék a kezéből a hősiesen tartott fegyvert. A világháború pokoli koncertjéből 1918 októberében sokan hazatértek melükön a megérdemelt kiténtetés számtalan jeleivel: Kedves tanulóifjúság, hősök ezek, akik előtt lévett kalappal járj! — De sokakra — ki tudná megmondani mennyire — akik virággal díszített vonatokon dalolva mentek ki édes hazánk szent rögöit megvédeni, csak a halál várta: ezek, — kiknek dicsőségéről az esti szellő is regél, amikor a sirjukon termelt vadvirágokkal suttogva játszik, amikor a hold sárga kísérteties fényt

szór a nagy végtelenségbe, az égbenyuló havasokra, a völgykatlanoknak minden zugára és itt is — ott is szétaposott sírok között török meg halvány sugara, — ezek már nem hősök — ezek a magyar haza szentjei, kiknek nevét kedves tanulóifjúság, imáidba foglald, — kiket csak örökzöld borostyán és hódolat illet...

De, — óh szörnyű végzet, — a józan emberek hátgerincén végigborzongott a kétségbeesés, mert a dicsőségesen borzalmas küzdelem után olyan állapotok következtek, melyekben a tengelyéből kifordult világ mindenfajta szédelőjének, az erkölcsi törvények kitagadottjainak, a Lombroso típusok képviselőinek uralmát kellett megérnünk! A vállán földet tartó Atlasz összerogyott a sulyos magyar globus alatt, megszünt az erkölcs gravitációs ereje és örült rohanással vágatott az erkölcsi megsemmisülés felé a magyar bolygó, melynek megállítója csak ez lehet: a tiszta erkölcs és ragyogó hazaszeretet. Ezekre újból fel lehet építeni a történelmi Magyarország boltíveit. A magyarságra új honalapítás vár...

Hogy egy nép miképpen állja meg helyét a maga történelmi hivatásának küzdelmeiben, s mekkora ellenállást tud tanusítani az nem annyira attól függ, hogy mit tud, hanem, hogy mit hisz magáról. Erre a hitre sohasem volt nagyobb szükségünk, mint épen most. A mi magyar nemzedékünk akkora mélyesébe zuhant, amelynek feneketlen sötét-ségébe alig hatolt be a napsugár, ahonnan nem láthatja az ég vigasztaló kékjét és az élet boldog szépségeit. Amikor annyi hitványság és hazugság fölemelt fölvel vonul végig a világ szinpadán, amikor az erőszak

és az erkölcsi posvány diadalmene- tet tart, akkor kedves tanuló ifju, tekints e szoborra és ez beléd hitet önt, a kötelességtudásra ösztönöz, megmutatja a tisztességnek és becsületnek útját. E szobor lelke összekapcsolódik a lelkeddel, össze- ömlik a rokonvér a rokonvérrel és érezni fogod, hogy amikor ő járt, ott kell neked is járnod, a szemedben láng gyulad a szeretet lángja és a posványban silylődő lapos je- lenből magas hegycsúcsokon keresz- tül az erkölcsi nemesülés, a magyar vérbe oltott megváltó kegyelem szfé- rájába jutsz.

Mit kell tehát tenned? — Siess a futdoló ország segítségére. E hősök szobra nem a sorvadás és pusztulás csendes belenyugvását hirdeti. Meg kell szerezned azokat a képes- ségeket és szellemi fegyvereket, melyek a mai viszonyok között bizto- sítják Magyarországot létezését. Ha megszüntünk előre törni, kezdődik a visszafejlődés és hanyatlás. Tanulj; emeld a nemzeti kultúrát, növekedj lélekben és testi erőben is, mert a kultúra megvédéséhez majd egyszer kard is kell! Hozz ebbe az ernyedt, fülledt légkörbe új energiát. A mindenfajta hitetlenség korában erős hitre, az idegkimerültség korában keménységre és gerincre van szük- ségünk.

Kedves tanulóifjúság! A világ- nak minden táján apáitok, testvére- itek rokonaitok gondozatlan sirján vadvirágok nőnek. Szívük, mely oly erősen dobogott értetetek és a ha- záért, idegen hantok alatt pihen; lelkünk; itt van e szoborban! Ele- tüknek és haláluknak példája ta- nitson meg benneteket a fanatikus hazaszeretetre, serkentsen és intsen benneteket, hogy egy pillanatra sem tántorodjatok meg a kötelességték

Salgótarján és vidéke őskorához.

Írta: Dr. DORNYAY BÉLA
négy vármegyei múzeum v. öre.
(Folytatás)

V. Kazár, Salgótarján városától délkeletre, légvonalban alig 5–6 kilomé- ternyre fekszik az eredeti, szines, szép népviseletéről és ősrégi, kazár-származá- sunak mondott lakóiról híres Kazár község, mely mint kö- és bronzkori lelőhely eddig ismeretlen volt az irodalomban. A néhány éve felvetődött régészeti leletei alapján azonban az is nevezetes helyet foglal el Nógrád-megye archaeológiájában. Régészeti jelentősége a közel jövőben megejtendő, behatóbb ásatások és tanul- mányok révén, bizonyára még csak emel- kedni fog.

Ugyanis a bazalttakaróval borított Somlyahegy (587 m.) és a Kazár község (249 m.) között elterülő Szőlőverő-domb (344 m.) déli lábainál, vagyis az u. n. Szőlőverő-alján! 1923. júniusában a Salgótarjáni Köszénbánya R. T. egy új bánya- telepet létesített, melynek Csacsánovits építész-mérnök vezette építkezéseinek, a munkások több érdekes leletre bukkan- tak. A leletkörülményekről keveset ismer- rünk; amit mégis tudok rólok, azt is Dzsida József bányagondnoknak köszönhetem. A leletek jó része a bányaigazgatóság salgótarjáni gyűjteményébe került.

Nevezetesen az egyik tisztviselőla- kás alapjainak ásásánál, 4 m. mélyesé- ben, egy — azóta elkallódott — ember koponya és néhány más csont hevert a tűzhelynyomok mellett. Ugyanítt 1) egy érdekes kis kőbaltát (l. tábla, fig. 12 a, b) is találtak. Trapéz-alaku, foka felé kissé nyulánk. Szélesebb oldalainak mindketteje

domborult, de mégis egyik inkább dom- boru, mint a másik, vagyis a balta kis ívben hajló éle kettősszántu. Világosszürke alapanyagu kőzetből (bazalt-fésesség?) való, melybe számos sötétebb szemecske van elhintve. Helyi származásának látszik ez az igen szép, jellegzetes és tanulságos alak, mely bizonyára a neolitik-végéről (cset- leg a bronzkor elejéről) való.

2) Kova-eszközök (3 drb.). Egyik tejapára emlékeztet és a belőle letapin- tott darabok helyei jól kivehetők rajta. A középső-darab kalcedon-penge, egyik felén éles gerinccel s egyik élén jól kive- hető és a használatától eredő, finom re- touche-sal. A 3-dik, legkisebbik darab, faopálból van lepatintva. Minthogy a fa- opál Salgótarján környékén elég gyakori a miocén-kori rétegekben, azért ez utóbbi helyi eredetű lehet.

3) Állat-szobrocska, vörhenyesre égetett agyagból. Csak törzse és nyaka van meg, míg feje, farka és a 4 végtagja letöre- deztek, de helyük igen jól kivehető (l. tábla, fig. 23). Bizonyára gyermekjátékul v. amu- lettül szolgált s analógiáit a közeli Piling Várhegyéről jól ismerjük.

5. Lyukkall ellátott fog (l. tábla, fig. 7 a, b). Bizonyára Canina metszőfog, melynek átfurása nagy gonddal készült. Fellüve kétségtelenül egyszerű szolgált és pedig bizonyára a nyakon csüngött.

6) Csont ár (47 cm. hosszú), agancs- ból (?) hegyesre csiszolva (l. tábla, fig. 3).

7) Nagy agyagpiramis; nem szabá- lyos 6 oldalú kup, nem finoman iszapolt agyagból vörösrre égetve. Hegyesedő ré- sze felé 10–15 mm. átmérőjű lyukkal. Mag. 19 cm., talp széles. 11 és 9 cm., su- lya 1 kg. 90 dekka. Analógiáit a közeli Pilingi és gombai őstelepről s a távoli Lengyeli és somlói őstelepről ismerjük. Már Römer F. szerint (Műrégész, kalauz,

l. r. ősk. műrég. Pest, 1866, p. 20. fig. 30. és p. 39.) némelyek háló-, mások szövöszék-sulyoknak vélik. Szövöszék- nehezékek voltak, melyek a kőkori telep- ek elmaradhatatlan jelenségei az orsógom- bokkal együtt.

8) Nagy orsó-gomb, kissé vörhe- nyesre, de gyengéden égetett agyagból. (l. tábla, fig. 20.) Felső és alsó kupjai elég magasak. Mag. 4.5 cm., széles. 5.5 — 6 cm. közepén 1 cm. széles lyukkal.

Az épületek alapjainak ásásánál 9) egy hatalmas urnát (l. tábla, fig. 7.) is találtak. Feketére van égetve, 2 füle le- tört; kiszélesedik a közepén. Mag. 46 cm., feneké 12.5 cm., kissé kiöblösödő szája pedig 20 cm., széles. A legjobban — kb. 36 cm-re — kiszélesedő részén néhány bütyökkel is van díszítve. Jelleg- zetes, nemkorongon készült, bronzkori urna, bár a töredékes csontmaradványo- kon stb. kívül, bronzot sajnos nem tar- talmazott. Volt azonban benne 10) egy letört fülű, igen durván alakított és ége- tett csésze; mag. 9 cm. öblös szája 10 cm., feneké pedig 6.5 cm., széles, (l. tábla, fig. 6.)

11) kétfülü bögre (l. tábla, fig. 3.) A fülek körül, a felső szél alatt, kissé bemélyedő rész fut körül. A fülek között közepén bütyökszerű kidudorodás. Dur- ván iszapolt agyagból van feketés szür- kére égetve. Majd 1/4 része hiányzik. akárcsak az előbbi, ez is korong nélkül készült.

12) Háromszögű, sorozatos bemé- lyedésekkel és ugyanilyen kiemelkedése- kel, tehát negatív és pozitív háromszögű tercskével díszített cserépdarab (l. tábla, fig. 21.); 2 keskenyebb oldala sima, a díszítésekkel ellentétes lapos oldalán pe- dig letört föl helye látszik.

13) Feketére égetett, 1.5 cm. vas- tag cserépdarab; egyik oldala sima, má- sik pedig, bizonyára durva-szövetűl eredő benyomkodás folytán, szabályos és apró- szemű hálózathoz hasonló rajzolatot mutat.

14) Négyzetes, 4.5x7 cm alap- területű és 4.8 cm. magasságú, felül tel- jesen nyílt-szájú edényféle, feketére ége- tett agyagból. (l. tábla, fig. 4 a, b). Alsó és felső szélén kettős bevágású szalag vonul végig, függélyes rovátkák- kal. A 2 szalag közötti teret, mind a 4 oldalon, zezugos bevágások díszítik. Az edényke 4 alsó és 4 felső sarkán is, füg- gélyes irányú lyukak voltak, amelyekbe zsinórt v. fémhuzalt fűzve, az edényket felfüggeszthették. Két alsó lyuk még tel- jes épségben van, a többinek csak jól kivehető helyei illetve a belőlük lefutó kis csatornák láthatók. Mi célra szolgál- halott az edényke, nem tudom; talán öntőedény lehetett?

Fent a Szőlőverő oldalain és tete- jén bronzkori földvár lehetett, amit az elég jól kivehető, demár ifelszántott sáncárok helyei és bronzkor régiségei bizonyíta- nak. Innét származik 15) egy igen érde- kes, de szokatlan alaku bronztű (l. tábla, fig. 25.) és rengeteg cserépedény töre- déken kívül két szép átfurt agancsszer- szám 16) hegyesvégű kisebb lyukkal (l. tábla, fig. 1 és 17) tompább végű, zömö- kebb és nagyobb nyéllyelűkkel bíró agancs- szerzám. (l. tábla, fig. 2.) 18) Szűrő- edény töredéke, 8 épen megmaradt, 3 — 4 mm-es lyukkal. Kubinyi ugyanilyet ír le, Lajpújtőről.

Kazár neolitik- és bronzkori leleteit eddigelé nem igen lehet különválasztani. Ezt is csak a további rendszeres ásatá- soktól remélhetjük.

(folyt. köv.)

teljesítésében és a tiszta erkölcs követésében. — És U felnöttek, tartsák! Titeket is figyelmeztet ez a szobor. Csak addig ünnepeljétek hangos ünnepléssel az ő emléküket, amíg nincs okotok szégyenkezve pirulni árnyak felidézésénél, mert ők a múltban eszmét és irányt jelentettek mindhalálig.

Katonák! Kezetekben a puskák és a becsület jelképe a zászló: vi-

gyázatok, a luciferi gonoszság ki ne csavarja még egyszer a kezeitekből! Ha majd eljön — úgy hiszem, nem sokára — a magyarok nagy ünnepe, véresem és megtépetten visszahozhatjátok a zászlót e szobor elé, de becsületlenül — soha! Mert:

Sehonai bíráng ember,
Ki, majd ha kell, halni nem mer,
Kinek drágább rongy élete,
Mint a haza becsülete!

A községek feladata a gümőkör elleni küzdelemben.

A gümőkör leküzdésére irányuló mozgalom legjelentősebb intézménye volt régebben a sanatórium, mely széles kertek között próbálta kitűzött célját elérni.

Mióta azonban a tuberkulózis okozója ismeretes, a betegség elleni küzdelem nem állhat meg a már kitört baj gyógyításánál, hanem a megelőzésre törekedik. Ha a gümőkör elleni harcot ebből a szempontból tekintjük, akkor a problémák egész tömege merül fel és vár megoldásra.

A tuberkulózis elleni küzdelem ma már nemcsak a beteg embert tartja szem előtt, hanem voltaképpen mindenre kiterjedő tervszerű cselekvést. Ez a körülmény az oka, hogy a feladat elvégzését nem lehet ma már egyik, vagy másik faktorra bízni, hanem valamilyen faktornak vállalt és céltudatos együttműködése hozhat ezen a téren komoly eredményt. Ezen együttműködésen belül minden tényező megtalálhatja a maga feladatát és ennek megfelelően kell, hogy elvégezze kötelességét.

A problémák eme tömegében mai viszonyok között mi a községek és városok feladata? mi az, amit módjukban van elvégezni, ahogyan azt az egyéb tényezők, állam, társadalom, munkaspénztárak stb. adott helyzetüknél fogva nem bírnak olyan jól megoldani?

Először helyre kell, hogy állítsuk a tüdőbetegség intézeteinek szervezését, mert ezek olyan intézmények, melyek szűkebb körzetben az összes, a gümőkör elleni küzdelem céljait szolgáló, más intézmények létesítését és az illető körzetének magában a gümőkör elleni országos küzdelemben való kapcsolását is el kell, hogy végezzék.

A tüdőbetegség intézetben minden község olyan szakértő szervet nyer, amely megrajzolja részére a küzdelem helyi tervrajzát és részt vesz annak egyes fázisainak kiépítésében. A háború utáni

súlyos viszonyok még kiterjesztették ezt a célkitűzést, mert olyan problémák tödultak előtérbe, amelyek sokkal sürgetőbbek, mint az előbb említettek.

A béke boldog éveiben például vajmi könnyű volt megoldanunk egy-egy tüdőbeteg elhelyezésének kérdését. 15—20 koronáért béreltünk a fertőző egyén részére külön szobát, elhelyeztük ott és ellenőriztük. Ma, sajnos, sem betegnek sem egészségesnek nem tudunk sok esetben hajlékot szerezni és sokszor 6—8 tagból álló család legprimitívebb elhelyezése is lehetetlen. Ilyen körülmények között a tuberkulózis elleni küzdelemből a városokra háruló legfontosabb feladat a lakáskérdés minden eszközzel való megoldása. Addig is azonban, amíg rendszeres építkezés útján az egyedül természetes és megfelelő megoldás bekövetkezik, oly átmeneti intézkedések szükségesek, melyek tekintettel vannak a gümőkör nagy jelentőségére. A megürült lakás kiutalásánál, mint tekintethez a vendő szempont kell, hogy szerepeljen a veszélyeztetett családtagok és a megmenthető betegek érdeke és kiutalás sorrendjében kell, hogy döntő szava legyen a tüdőbetegség gondozó-intézet szakvéleményének.

Az új kislakásépítő akció folyamán állandóan figyelemmel kell lennünk, hogy ezeknek várható lakói között nagyon gyakran fog szerepelni gümőkóros és ezekre való tekintettel az épületek létesítésénél aránylag csekély költséggel elérhető ledett tornácok, megfelelő kis előkerttel, már jötelőre gondoskodás tárgyát képezik.

Bármily nagy akadályok tornyosulnak ma a lakásoknak megfelelő számúban való létesítése elé és pénzügyi okokkal bármennyire magyarázhatók és menthetőek ezek, a tuberkulózis elleni küzdelem mégis megkívánja, hogy minél több történjen a súlyos helyzet megoldására.

Klárk „elvtárs” Mátraszelén.

E község részére ma holnap külön, önálló rovatot kell a Munka című lapban nyitni, mert ez a község lassanként vezetésre jutott ragad magához s megmutatja a többi járási községnek is, hogy a trespédés, a szocialisták buta terrorja lenyűgözi a haladni, röpülni, megújulni vágyó lelkeket s koporsóba zárja a feltámadásnak a reményét is.

Június 13-án Klárk Ferenc és Kéthly Anna elvtársak beszámolója jötték Mátraszélre-gondolván, hogy egy héttel ezelőtt ott járt a főispán, ott járt a vármegye vezetősége s a hőök szobrának leleplezése alkalmával lefolyt, minden lelket és szívet megragadó nagyszerű ünnepély erkölcsi hatását örögi aljassággal tönkre akarták tenni, meg akarták semmisíteni.

Nem találunk szavakat, kifejezéseket erre a tapintatlan durvaságra, mert a polgári társadalom, a hazafiasan gondolkodó polgárok a múltban rendezett szocialista gyűlések után még csak nem is gondoltak ilyen aljas eszközökre és fegyverekre, de elvégre a tisztas érzelmű polgárok túrelme is elfogy s olyan eszközöket használ, amely a cölnek megfelelő.

Mátraszél község népe megmutatta, hogy a múltban oly igen jól bevált terrortól nem fél, azzal kész szembeállani s a jövőben állandóan résen lesz.

Hiszen legendó a legutóbbi nemzetgyűlési képviselő-választásokra visszagondolni, amikor soha nem látott, gyanus alakok járták végig a községeket a gyujtogatással, gyilkossággal fenyegették meg a szavazókat, hanem a világot megváltó zsidó szocialdemokraták zászlaját segítik előre vinni. A szegény félrevezetett munkás, a megfélemlített gazda fel-

ült ennek a gyáva, sötétben dolgozó terrornak. A járásnak többségben levő becsületesen gondolkodó polgári társadalmának elbukott, a választó kerület a szocialisták kezébe került.

De helyesen jegyezte meg a mátraszélai lélekemelő ünnepélyen a vármegye feje, hogy ez a nagyszerű ünnepély a felébredés hajnalasádsága. Mátraszél községében maradt, a hozzája fűzött reményekben senki sem csalódhatik.

Egy pár szerencsétlen megkötyögösödött munkás polgáritársunk zöldséggyárból primitív diadalkaput emelt s a kivonult jánosaknál bányatelepi munkások egérvérő éljenzése közben bevonult Klárk Ferenc és Kéthly Anna, valamint Deutscher Károly elvtárs. Zenező nem fogadta őket, a fuvós zenekar a közreműködést megtagadta.

Eles István mátraszélai kispász, aki egy negyed nemesi teleknek a tulajdonosa, 16 éves nevelt leányával erokort nyújtatott az elvtársaknak s Tóth matyi Sándor közsébnépbíró áradó örömmel fogadta a „megváltókat.”

Mátraszél népe ettől a fényes ünnepségtől távollartotta magát, a szövetkezet előtti térségen alig volt 50—60 ember. Ezek is mind a telepekről rekrutálódtak. A többiek messziről nézték a tulnyomóan idegenekből álló társaság erőlködését.

Majd felvonultak az ébredők is és ezek közbeszólásaira olyan éktelen lármát és ordítást tört ki, hogy ott többé a rendet fenntartani nem lehetett.

A hatóságot képviselő jegyző szavai, figyelmeztetéseit teljesen elveszték az óriási zűrzavarban s mikor már fenyegetően lépett fel a jánosaknál munkásság,

Csékely Sándor kazári jegyző, nehogy ott esetleg fegyverhasználatra kerüljön a sor, a gyűlést feloszlatta.

Természetesen a Népszava június 15-iki száma kéjeleg a hazugságok özönében s olyan színben állítja be a mátraszélai beszámolót, amely valóságos diadalmenet volt a két budapesti nemzetgyűlési képviselőnek.

Akik ott voltak, azok bizonyíthatják, hogy a három elvtárs igyekezett diszcreten kivonulni onnan, nehogy valami baj érje őket!

Elvtársak! Be kell látni, hogy Mátraszél elvezett terepén — itt nem lehet boldogombákat headni a tisztességes magyar népek. Ha a jánosaknál munkások be nem hozzák Mátraszélre, nem fogadják ott a képviselőket 10—12 embernél több. A telepi munkások mindig előjárnak — ezek képviselik a szocialistákat. Ezek mindent kaphatnak — nem úgy azonban a községbeliek.

Elvégre furcsának találja az ember, hogy éppen Mátraszélre tüzte ki Klárk Ferenc a beszámolóját, mikor tudhatta, hogy ott nem fogják meghallgatni. — Vajjon mit szólnának az elvtársak ahhoz, ha egy kormánypárti képviselő Salgótarjánba, vagy Tatabányára, vagy egy másik igen exponált szoci központba tűzné ki a beszámoló beszédét! Nemde ott is méltó felháborodást váltana ez ki? —

Számolni kell azzal is az elvtársaknak, hogy a józanul gondolkodó, tisztességes érzelmű magyar nép lelkeben egy tisztulási folyamat indult meg, amikor a nemzetköziséggel, az istentelenséggel, a destruktív szemben az Isten, Haza és Király magasztos és szent érzelmei szállják meg a lelkeket, mert csak e szent érzelmek birtokában lehet magyar jövő, csak ezek segíthetik elő az epedve várt feltámadást! A másik uton haladva enyész, pusztulás, halál vár a nemzetre. —

Mátraszél gerinces népének példája szolgáljon irányításul a járás többi községeinek is, mert mégis csak arcpírító a járás többségben levő földműves népére, hogy itt nem kispász képviselő képviseli a nemzetgyűlésben a nép érdekét, hanem a szegény munkásnép nyakán ülő s ezeket félrevezető destruktív. — A mátraszélai eset fényes példája annak, hogy a hazafias érzés nem fél a terrortól, ezt semmibe sem veszi s minden poklon keresztül tör az igazság felé! —

A Népszava június 15-iki számában foglalt valótlanosságok jellemzik az elvtársak eszközeit. — Mindig és mindenhol csak hazugság, valótlanosság! Nem gondolják, hogy ezzel nem sokra lehet menni a járásnak az elvtársak, jaj annak a politikai irányúnak, amely csak hazugságon épült fel s csak a hazugság és valótlanosság képezi az alapját. — Ezt bizonyára elseprí az idők szele és Mátraszél. —

Hírek és különfelek.

A kormányzó ur Öfömlőtlőségének születésnapja Június 18-án ünnepelte a Csonka Haza: Nagybányai viléz Horthy Miklós, kormányzó a születésnapját. Nagy ünnepe ez a nemzetnek, mert az agyongyűlölt, kifordult ország a biztos megsemmisítés elé nézett akkor, amikor a kiváló tengerész-parancsnok harhúns egyénisége feltűnt a szegedi horizonton s a magyarok sőtélfelhős egén a remény hajnalasádsága pirkadt. A neve már akkor fogalomná vált s a történelem volt, amikor az otranói nagy tengeri csatában ontotta drága magyar vért a magyar tengerért, melyet, ha az alvilág luciferi rafinériája elragadt is tőlünk, nem csüggedtünk, mert éreztük, hogy ez csak átmeneti dilap, mely meg fog szűnni még Horthy Miklós életében, csak imádkozunk a kormányzóért, hogy minden vágya, terve sikerüljön! Fehér lovdn be fog vonulni, Kassa, Pozsony, Temesvár elrabolt városokba! De ő ehhez csak egyet kér: a magyar összejáratást! (A kormányzó születésnapján városunkban nagy ünnep van, szentelik az új koszorút, melyről részletesebben alább emlékezünk meg.)

Halálomlás. Pap Gyula acélgyári munkás 37 éves korában agyhártyagyulladásban 2 nap szenvedés után meghalt. A harctéren szerzett betegséggel küzdött a fiatal szervezet, míg végre völegény korában, két héttel esküvéje előtt győzedelmeskedett a kór s a lábán megkezdődött lájaldalmak hamarosan az agyvelőig értek s megölték a fiatal munkást. Teme-

tése, melyet Horváth László r. k. s. lelkes vezetett nagy részvét mellett folyt le f. hó 13-án délután. Gyászadalokat adott elő az acélgyári Olvasóegylet dalárdája, a szocialdemokrata dalárda és az acélgyári zenekar.

Utolsó önképzőkör a polgári iskolai Önképzőkör utolsó ülését. Az érdeklődő közönség szüntelen megtöltötte a tornatermet. Ott voltunk, szeretettel néztük végig a tartalmas műsort és boldog meglepéssel távoztunk. Egy darab napsugaras, vidám gyermekvilág derűjét láttuk, amely át van itatva mélyen a hazaszeretettel, a megalkuvást nem ismerő büszke magyarság érzésével! Hála és köszönet illesse ezért az igazgató urat és a vezető tanári kart. A műsor komoly részét a 3 felv. irredenta színmű: „Pongrácz Kató” képviselte. Az együttes jól volt megválasztva, az itt-ott feltűnedező, elkerülhetetlen hibák csak kedvezőbbé tették a hatást. A sok vidám, ragyogószemű leány lelkesedése ellenállhatatlan erővel ragadta a hallgatóság lelkét, a hazafiság és a mély hit a jövő szabadságban pedig meghatott. A szereplők közül jó volt: Pongrácz Kató (Németh Judit) Gyulayné (Révai Erzsike) Bacilla tanárnő (Kozár Kató) és Iskola szolgálja (Kádár I.) akik igen otthonosan és zavar nélkül mozogtak a színpadon. Az előadás fénypontja Gurszky Olga szavalata volt, aki a „Rákóczi Ferenc Rodostóban” c. melodramát szavalt! Malinovics Alice gyönyörű zongorakisérésében. Mindketten rutinizott előadók, akik tökéletes művészi hatást tudnak kiváltani. Percckig zuggott a taps, a szavulót háromszor hívták a függöny elé. A „Táncóra” c. kis bohózat alakjait nagyszerűen karakterizálta: Breier, Malinovics, Zorkóczy, Veigner és Hunyár. Igen szép volt még Kozár Kató „Nyitány”-a, stílusosan szokatlan technikával játszva. Virág I. szavalt Végvári: „Eredj ha tudsz” c. költeményét, végül Kozár Kató zárószavai után a közönség azzal a harmonikus tudattal lelkében oszlott szét, hogy hála Istennek, ebben a szánált, belátsz keserű világban is van még egészséges, hamisíthatatlan gyermekkedély, amely helyesen szeretve, a legsötétebb, fenyegető szomorúságyárnyon is győzedelmeskedik. Gratulálunk, csak tovább ezen az uton!

Egy ébredő begyéből A főúton neurég bezártul egy keresztény üzlet s ajtaja fölé a régi helyébe egy zsidó cégtábla akasztódott fel. Egy goj tehat gajdeszbe került. Mily nagy öröm lett Izraelben. Egy szaporabeszédű zsidó így felkeszédett: „Vigyázzatok gojok! Így fog járni egy éven belül minden keresztény. Igaz, hogy ez a bizonyos zsidó, amint mondják bolond. De azt a kutya-fáját, ha egy bolond zsidó is így mer beszélni, min törí a fejét a többi nem bolond zsidó! — Fentemlített bolond zsidó még azt is mondta, hogy az itteni zsidó ifjak megalakították az ébredő zsidók egyesületét. Ismertetőjel a ludtalpon kívül, fehérselem zsebkendő a „Mögen-Dövid”-dal. No ébredő magyarok. Nem verratunk egyedül ő m. r. f.

A helybeli realgymnázium aövendékei érettségi vizsgája Újpesten a következő eredménnyel végződött: Jó érett: Almási Géza; érettek Botár László, Dénes Andor, Ráthonyi Ákos és Fekete Alfréd. Utóbbi magyar dolgozata mértéken felüli volt. Javított érettségire 2 növendék utasítottak egy-egy tárgyban. **Keresztényszocialista népgyűlés** Baglyason, f. hó 20-án délelőtt 11 órakor, amelyet tábori mise és szentbeszéd előz meg 10 órakor. A népgyűlés szónoka Rohály központi titkár. Ugyancsak 20-án délután 4 órakor értekezlet Salgón.

Értesítés. Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a város tulajdonát képező Sportliget vendéglőt és uszodát f. hó 20-án, vasárnap megnyitom. Főtörökvésem lesz, hogy vendégeimet minden tekintetben kielégítve, ezen gyönyörű helyet a n. é. közönség kedvence szórakozó helyévé tegyem. Berces pártfogást és tömeges látogatást kér, tisztelettel Tóth István vendéglős. Salgótarján, 1926. évi június hó.

Megítvó. A salgótarjáni III. körz. áll. el. iskola növendékei f. hó 20-án d. u. 6 órai kezdettel a Vadászszálló nagyteremben a szegény tanulók tanszereinek beszerzésére, jótékony célú szinelőadást rendez, melyre az érdeklődő szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépődíj: I. hely 15.000 K. II. hely 10.000 K. és állóhely 5000 kor. Bejárat a Vadászszálló nagy kapuján.

Építik a Katolikus Kört.

Hosszas vajúdás után végre július első napjaiban megkezdik a helybeli Kat. Olvasókör új és minden igényeket kielégítő székházának a felépítését.

A kérdés megoldása nagyon nehéz volt. Akik az építést előkészítő munkáktól távol állottak, azok nem is sejtik, hogy mit jelent a szükséges fölke hányában egy közel 700 milliós építkezést felöltségelteljesen és becsületesen lebonyolítani. Sokan — bár hihető, hogy jóhiszeműen, — kritizáltak, gáncsoskodtak, néhány kevésbé jóhiszemű, komolytalan egyén pedig alaptalanul gyanúsította a Kör sáfárát. De csak igen kevés volt, aki igaz keresztény megértéssel átlátta és megértette a nemes célt szolgáló önzetlen erőfeszítéseit és nagylelkű adománynyal jött azok segítségére. Akadtak ilyenek is, de el kell ismernünk, hogy inkább a jóléti szerény munkáknál köréből. Ezek szent lelkesedésükben a mai nehéz viszonyoktól nem csüggesztve maguktól és családjuktól vonták meg a legszükségesebbeket, hogy felépülhessen az a kedves Otthon, mely a keresztény magyar társas életnek, sok nemes gondolatnak, egészséges társadalmi megmozdulásnak lesz a csirázatója és melengető hajléka. Meg kell azonban vallanunk, hogy sajálatlank nélkül a Kör vezetősége mindazideig nemes munkájában azoknak a támogatását, kik katolikus magyarnak születtek ugyan, de kevés, vagy semmi érdeklődést nem mutatnak vallásos és hazafias ügyek iránt. Bőséges anyagi erővel rendelkezőknek, magas műveltségűk és még magasabb jövedelmük van, azért a keresztény magyar társadalom joggal elvárhatja, hogy több megértést tanúsítsanak olyan intézmények iránt, melyek természetüknél fogva hivatalosak arra, hogy sok erkölcsi és anyagi nyomorúsággal megvert városunkban nemes keresztény elvek alapján több békét, boldogságot és törhetetlen hazafias hűséget fakasszon.

Itt dicseretes kivételként kell megemlítenünk városunk legnagyobb földesurát, ki gavallérosan jó néhány millióval jött az intézmény segítségére. Ugyanakkor ridegen elzárkóznak a nagyvállalatok, melyeknek egyike 32 milliárdot osztott ki a boldog részvényesek s főképp az igazgatóság kisdéd körében, mely horribilis összeget legnagyobb részben a tarján és vidéki munkásság véréjéke gyöngyözöte ki számukra. Mikor nincs egy garasok a saját munkásaikból alakult hazafias keresztény intézmény támogatására, ugyanakkor a zsidó fölke titkos csatlósát, a szocialdemokrata tiszervezetet számolatlan milliók erejéig segítik. — Okuljunk ebből a jövőre!

Valamennyien pedig jóérzésű magyarok, szegények és tehetősek, iparkod-

junk megérteni ésszel és szívvel a társas élet szükségét, egymás igényeit, emberi jogait, magasabb kulturális lelki és hazafias törekvéseit s mindezt jól felfogott közös érdekünk gyanánt önzetlen áldozatos lélekkel szolgáljuk. Mert ezek elől ridegen elzárkózni, a hazafias társadalmi kötelességek elmulasztásának súlyos vádjá nélkül nem lehet.

Node nem vádolni akarunk! Hiszünk, hogy megmozdul a lélek, mert nem halt meg a leányzó, csak alszik, alszik egyelőre az érzéketlenség letargiájában. De komolyan bízunk benne, hogy felébred és értékes erkölcsi s anyagi támogatásával a jótakarók, az önzetlenek támogatására fog jönni. —

Egyébként elmondhatjuk, hogy az építkezés tulajdonképpen létrehozója és sürgetője nem más, mint az országoserte mindjobban megerősödő nemzeti és keresztény gondolat, melynek a Kör vezetőségéből nyolc-tíz ember lelkes megértője és felkarolója lett. Szent lelkesedéssel agitáltak szóval és írásban komoly ügyük mellett. Szavaik visszhangra találtak a vármegye kitűnő főispánjánál, agilis polgármesterünkénél, nemkülönben a lelkes magyar műszaki és adóügyi tanácsnokoknál, kik értékes támogatással lendítették a megvalósulás felé az építkezést. Hasonló elismerés illeti meg Kiltzer Béla építész, ki alapos képzettséggel és sok munkával készítette elő az építés műszaki részét.

Az érdeklődő közönség teljes tájékoztatására azonban el kell árulnunk valamit. Kiltzer építész kitűnő tervét, mely a legkényesebb igényeket is kielégíti, mely gondoskodik a ker. magyar társas, dalom minden rétegének megfelelő izléses, sőt fényes Otthonról melyet egyelőre csak részben tudunk megvalósítani az anyagi hiánya miatt. Fel fog épülni a diszterem kitűnő felszereléssel 11x17 méteres mérettel, de a társalgóhelyiségek megvalósítása a jobb jövőre marad. Bevalljuk, az építkezés így csonka és befejezetlen lesz és hátrányára lesz a köri élet kifejlődésének. De mi éppen ebbe bízunk, hogy a Ker. magyar társadalom be fogja látni ezt és saját Otthona felépítésére nagylelkűen összefogja adni a még hiányzó 200 milliót. A Kör vezetősége az elutasítástól való félelem miatt már kérni nem akar, bízunk a megértés felébredésében, mely alapos tápot nyerhet a jul. 1-én meginduló komoly munkában.

A Munka a maga részéről a ker. magyarság szerető megértését és áldozatkészségét kéri, hogy nemes lélekkel menjenek segítségére a lelkes kör vezetőknek a nemes eszme megvalósításában. r. n.

„A cigány” c. eredeti népszínmű került 13-án este színre a Róm. Kath. Olvasókörben, a Ker. Szoc. Vasasgárda közreműködésével. A nagy igyekezettel előadott színdarab szereplői közül a Zsiga cigányt személyesítő Laecko János kellemes hangjával és kitűnő játékkal tűnt ki. A többi szereplők is nagy igyekezettel töltötték be szerepüket, csak nagy kár volt, hogy a darabban előforduló énekszámokat nem a kath. kör. teljes zenekara kísérte, amely kitűnően játszott egész este.

Városi közgyűlés. Folyó hó 16-án szokatlanul nagy látogatottság mellett folyt le a városi közgyűlés. Tárgyai között első helyen állott az a javaslat, hogy a május 30-án diszpolgárokra választott Vass József miniszter és Dr. Sztranyavszky Sándor főispán kérésének fel dimokleveleiknek itt a helyszínén, ünnepélyes keretek között való átvételére, amit örömmel fogadott el a közgyűlés. Fontosabb tárgyak voltak az árvizkárak, az árvizek elleni védekezés céljából a kapás területek befásítása, magánosok és tisztviselők építkezési állami kölcsönből. A Forgács utcai lakosok régi kérelme teljesül a villamos világítási vezeték meghosszabbításával, amit sürgősen kell végrehajtani. Az új vágóhid ajánlatai feletti döntést további adatok beszerzése céljából levették napirendről. A Menház utca torkolatának rendezése az új vasúti utájtárával együtt haladást és főként a kocsitulajdonosoknak egyuttal örömet is jelent. Egyéb jelentéktelen tárgyak mellett az új vásárok ügye okozott némi izgalmat, mivel itt a kereskedői és iparos érdekek ütköztek össze. Előbbiek győztek,

bár sympatiánk utóbbiak mellett volt. Megemlítendő és a közönséget érdeklő határozat volt a városházán a hivatalos óráknak a nyári hónapokban való megváltoztatása d. e. 8-12, d. u. 2-4 óra közötti időre.

Értesítés. A salgótarjáni II. körzeti áll. leány és fiu-iskola, valamint a városi iparostanonciskola növendékeinek rajzaiból, slójd tárgyaiból és ipari munkáiból kiállítást rendezett a tantestület. A szülők, a mesterek és az érdeklődők figyelmét ez uton hívja fel a tantestület. — A kiállítás megtekinthető a fiu-iskola különálló termében.

Kiállítás az acélglyári iskolában. Az évről vizsgálatok alkalmából, a szülők és a tanúgyek iránt érdeklődő közönség részére az elemi és iparostanulók rajzai, nőikézimunka és slójdkészítményeiből sikerült, nivós kiállítást rendezett a tantestület. A 6 éves kisgyermek első ösztönös alkotásaitól, a 18 éves ifjak szakszerű munkájáig, mindent megtalálhatunk itt tervszerű csoportosításban, mely szépen feltűnteti a tanulók munka és alkotóképességének fokozatos fejlődését. Az iskolában való munkárevelés szegény elárult hazánk felépítésére, munkaszerető, alkotóképes generáció felnevelését szolgálja. Ez a munka figyelmet és szerető érdeklődést érdemel, miért is a rendező testület a kiállítás megtekintésére hívja fel az érdeklődőket. Megtekinthető 29-ig d. e. 10-12-ig.

Acélglyári iskola igazgatóság. Elköltözés miatt, teljesen új butor, uriszoba, ebédlő, hálószoba azonnal eladó. Tulajdonossal telefonon lehet értekezni, közlekedéssel a kindóhivatalban.

Csak Franck a kávédarálóval.

Száz esztendő óta járja ez a nóta. Sódor, kolbász, dagadó FRANCK-os kávé csak a jó!

A Magyarországi Kárpát-Egyenület helybeli osztálya június hó 27-én Szilváskőre kirándulást rendez. Találkozás az Acélglyár salgói kapujánál reggel 7 órakor, onnan indulás 7 óra 15 perckor a salgói fogaskerekű vasúton Salgóig, onnan gyalogséta a Szilváskőre. Visszaindulás gyalog a Vizválasztón át d. u. 5-6 óra között. Vezető: Puschnann Gyula. Élelmézésről mindenki maga gondoskodik. Minél számosabb résztvevőit kéri a Turabizottság.

Uj vedéglő. A város egyik legszebb helyén, az uszoda felett levő hegy alján, árnyas fák alatt, a bányatelepi nagy sportpálya mellett f. hó 20-án fog ünnepélyesen megnyitni, a sportliget vedéglő, mely a város tulajdonát képezi. A bérleje Tóth István, volt bgyarmati jöhrü vendéglős, akinek személye garancia arra, hogy a szolid árak mellett, szolid kiszolgálásban is lesz része városunk közönségének.

Nagyszabású kultureszt lesz jul. 4-én este az acélglyári Olvasóegylet nyári helyiségében, az Ebréd Magyarok Egyenületének rendezésében. Bővebbet jövő számunkban.

A Salgótarjáni M.Á.V. segéd-tisztek köre ma 19-én este 8 órai kezdettel, a nagyallozáson levő vánhelyiség összes termében műkedvelő előadással egybekötött nyári táncmulatságot rendez. Belépőjegy 10000 K.

Hirdetmény. Értesitem a város közönségét, hogy a városházán a hivatalos órák jun. hó 15-től szept. hó 15-ig a 118/1926. kgy. számú határozattal délelőtt 8-12-ig és délután 2-4 óráig tartó időben állapított meg. Polgármester.

Laktanyaszentes városunkban. A magasztos ünnepségről, mely kormányzónk születésnapján városunkban lefolyt lapárta miatt jövő számunkban fogunk részletesen megemlékezni.

Polgári háboru hadászata és harcászata

Irla: SAROLÉA CHARLES, az edinburgi egyetem tanára.

A híres, 1925-ben megjelent könyv: „Ce que jevi vu en Russie soviétique.” (Amit szovjet Oroszországban láttam) szerzője.

A kommunizmus és szocializmus veszélyeinek megismerése és tanulmányozása egy különös paradoxonra vezet bennünket: ugyanis a polgári háboru hadászata és harcászata az utóbbi évben hatalmasabb lett mint az idevonatkozó katonai erőmegnyilatkozásuk maguk és azok ismerete oly óriási anyagot képes, hogy külön tudománnyá fejlődött. Amíg a rendező háboru stratégiája és taktikája a halatlan mennyiségben mozgósított emberi és anyagi tömegek folytán önmagát élte túl és egyelőre az élt és a világháboru a klímázat a megért események után, okvetlen retrográd stádiumban van, mi által egy modern Napoleon zsenialitása feleslegessé vált, addig a láthatatlan eszközökkel folytatott polgári háboru stratégiája hatalmas lendületet vett méreteiben, amelynek harctere határt nem ismer és amelynek hadi anyaga korlátlanul me-

A starjáni kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság. 1513/1926 szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Starján és Vidéke Hitelszövetkezet végrehajtónak Bodor János végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtás ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 5000000 kor, tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a salgótarján kir. járásbíróóság területén levő Mátránovák községben fekvő, s a mátránovák 27 sz. tjkvben A+1 sor 126 hrsz. (Ház 10 sz. az udvar s kerttel 330□öl), alatt felvett ingatlanból Bodor János B. 9. A. illetőségére 17.873.000 Koronában ezenel megállapított kikiáltási árban.

Az árverést 1926. évi augusztus 26 napján dél e. 10 órakor fogják megtartani. Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881:LX. t.-c. 42. §-ban meghatározott arfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881:LX. t.-c. 147., 150., 170. §§.; 1908 LX. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért, a kikiáltási árnál magasabb ígretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt, az általa ígert ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, (1906: XLI. 25. §.)

Salgótarján 1926. évi június hó 4. Zelenka Ottó sk. kir. jb. elnök. A kiadvány hiellél: Csomor Mátvás telekkönyvvezető.

hanem professzionista: egyszerűen rendszerezésük a forradalmiság tudományának technikáját és fokozni akarják azt egészen a végső eredményig.

Igyekeztem összeállítani az új szocialista stratégiának legfőbb principiumait és azokat pontokba foglalva, akár csak Wilson foglalta 14 pontba eszméit, alábbiakban állítottam össze.

De amíg az amerikai államférfi 14 pontja főleg csak egyéni véleményt képviselt, addig az Új Tyrannusok formulái nem vesznek el a homályban, hanem ellenkezőleg, kéréstételben logikával haladnak tovább utjukon.

Az új szocialista nem egy álmódó sem egy idealista, hanem egy sötét lelkű realista és oportunista. Minden eszközt elfogad, mely a jelenlegi rend felborítására alkalmas. Mi még kietlen kommunizmusról beszélünk, ez tévedés, mert a valóságban a kommunizmus cinikus, rideg és számító. Az oroszlan bátorságát egyesíti, a kigyó mérgével. A kommunizmus ért ahhoz, hogyan kell nemzeti fanatizmust nemzetközi forradalmak szolgálatába állítani. A kommunizmus viszont a szocializmussal játsza a nagyvonalú körberkörbe játékat a világon.

2. A modern szocialista barátait az összes osztályokból veszi. Veszi az intellektuális arisztokráciából, épügy, mint a kapitalista plutokráciából. Befogja a kapitalistákat, hogy a kapitalista ellen harcolhasson. Befogja az idealistákat épügy, mint materialistákat, a keresztényeket és istentagadókat egyaránt és a militaristát és pacifistát is. Mindezekből lesznek a kommunizmussá elajult szocializmus vezetői: csak az, akinek vélt érdekében folyik az egész küzdelem, a munkás, az nem lehet igazi vezető soha.

3. Az új kor szocialistájának hatalma nem a szóban rejlik. Tudja, hogy a szám sokszor inkább ront, mintsem hogy használ. A német szocialista-párt dacára sokmillió tagjának, sohasem lesz egy igazi kombattáns párt és sohasem fog egy félnapos palotaforradalomnál többet végrehajthatni. Amikor a nagyháború kiütött, inkább támogatták a császárt. Az új szocialista azonban nagyon jól tudja, hogy a forradalmak jelentéktelen minoritások: tehát kisebbségek eredményei lehetnek csak. Csak a polgári pártok hisznek a számszerű többség törvényszerűségében. A kisebb szám már természeténél fogva is alkalmas arra, hogy terrorizmus uralmat gyakoroljon egy pipogya többségen. Skrupulus nélküli kevés ember kell, akik mindenk feletti bátorsággal állanak a forradalmak emelődarujánál. A halálos mérget nem kell nagy adagban beadnunk, valamint egy végtelen kis mikroba is alkalmas a betegségek és epidémiák terjesztésére.

A jelen kor szocialistája azonban nem átálja a parlamentarizmusnak eszközeivel is küzdeni. Így egy polgári parlament esetleg melegágya lehet a forradalom elősegítésének, mert egyes kommunisták a parlament segítségével kürtölhetik világgá tanáikat, s e mellett apostoli nimbusba burkolóznak. De ha kell skandalózus jelenetek rendezésével alácsontathatják a parlament képét, munkásságát pedig obstrukcióval tehetik lehetetlenné.

4. A kommunista minden alkalmat kihasznál. A háboruban egész szervezete permanciában dolgozott. 1848-ban osztrák és magyar demagógok a francia forradalomra támaszkodtak. 1871-ben a kommunisták a porosz-francia hadjáratot használták ki, 1905-ben a moszkvai diktátorok a japán háborút használták fel és végül 1917-ben a világháború leple alatt dolgoztak. 1920-ban és 1921-ben az angol szocialisták majdnem katasztrófális eredményt értek el Anglia forradalmiságában, ami viszont a jelenlegi forradalmi világhelyzetnek tudható be.

(Folytatjuk)

Meghívó!

A salgótarjáni és Vidéke Általános Fogyasztási Szövetkezet 1926 évi július hó 4-én délután 3 órakor a Vigadó nagytermében tartja meg az 1925. évről rendes évi közgyűlést, amelyre a szövetkezet t. tagjait ezúton hívja meg az igazgatóság. Napirend: 1.) 1925. évi 7000. P. M. számú rendelet alapján az 1925. évi január hó 1. napján fennálló vagyonátjáról elkészített leltár és újított mérlegre vonatkozó igazgatósági és Felügyelőbizottsági, javaslatok. 2.) A Magyarországi Fogyasztási és

Termelőszövetkezetek Egyesülete által újított mérlegre vonatkozó adótt szakvélemény előterjesztése. 3.) Az újított mérleg megállapítása. 4.) Az újonnan jegyzendő üzletrészek névértékének megállapítása. 5.) Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése az 1925. évről. 6.) Az 1925. évi mérleg, illetve zárszámadás megvizsgálása és megállapítása. 7.) Határozathozatal 1925. évi veszteség fedezéséről. 8.) Az igazgatóság és a felügyelőbizottság felmentvénye tárgyában határozathozatal. 9.) Az igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása. 10.) Az alapszabályok módosítása. 11.) Indítványok.

1926. évi június hó 15.-én.

Az igazgatóság.

70.000. 1926. VI. szám.

Pályázati hirdetés

Hadiárva ösztöndíjra.

Az 1923. évi 4670 M. E. sz. rendelet, illetve a 70000/1926 N. M. M. sz. rendelet megjelent a Budapesti Közlöny I. évi 111. számában) alapján hadirokkantak gyermekei és hadiárvaik részére ösztöndíjat fogok engedélyezni, melynek feltételei a következők.

Az 1926/1127. tanévre ösztöndíjat nyerhet középiskolai, vagy főiskolai tanulmányai, vagy tanonckiképzése ideje alatt a nem hivatalos állományba tartozott katona hadiárva és a nem hivatalos állományból származó legalább 25 százalékos hadirokkant gyermeke, ha:

1. középiskolai, vagy főiskolai tanulmányok esetén életének 24.-ik, tanonckiképzés esetén pedig életének 20.-ik évét még nem töltötte be és a legutóbbi iskolai évet jeles (1-es), vagy (kivételesen) jó (2-es) eredménnyel végezte;

2. szülője, vagy eltartásra köteles más hozzátartozója és maga a gyermek vagyontalan és keresetű, illetve jövedelmük sem számottevő.

Nem kaphat ösztöndíjat az a tanuló a) aki másféle ösztöndíjban, vagy egyéb számottevő támogatásban (pl. ingyenes intézeti ellátásban) részesül;

b) aki állam, vagy nemzetellenes magatartása, erkölcsi fogyatkozása, büntetett előélete miatt kilógás alá esik.

Az ösztöndíj összege: Főiskolai hallgatók részére évi 100 pengő, középiskolák négy felső osztálya (vagy ezzel egyrangú más iskolák megfelelő osztálya) tanulói részére évi 80 pengő, középiskolák négy alsó osztályának tanulói részére évi 70 pengő, tanoncok részére évi 50 pengő.

A kérvényezések határideje 1926. évi szeptember hó 1-jé.

A kérelmet a tanuló (tanonc) szülője, gyámja, vagy más eltartásra köteles hozzátartozója az erre szolgáló úrlapon tartozik előterjeszteni. Az előírt úrlapok a m. kir. népjóléti és munkaügyi minisztériumi számvevőség VIII. osztályától (Budapest, IV. Esküter 1. udvari épület 5. ajtó) kérhetők.

Az úrlapot pontosan ki kell tölteni, azután az iskola vezetőjével (tanonckoknál a munkaadóval), ugyancsak az illetékes előjárósággal záradékoltatni.

Az úrlaphoz csatolni kell: 1. a tanuló legutóbbi évvégi iskolai bizonyítványát (vagy annak hiteles és teljes másolatát), tanonckoknál a tanoncszerződést, (vagy hiteles másolatát), 2. a szülőnek, vagy a hadiárvának az illetékes hatóságtól beszerezhető „Egyéni-lap” másolatát.

Aki a mult tanévben hadiárva ösztöndíjban már részesült, tartozik ezt a körülményt — saját érdekében — a kérvésben feltűnően jelezni.

A kérvést közvetlenül a m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszterhez kell intézni. A kérelmek bélyegmentesek.

Hiányos, vagy elkésett kérvények nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1926. évi május hó 18.

A miniszter rendeletéből: Dr. Bánóczy Kálmán s. k. miniszteri tanácsos.

Árvaházi sorsjáték

huzása visszavonhatatlanul

június 28.-án

Főnyeremény

500,000.000 K. é.

1.000 drb.

értékes nyeremény,

1 mázsza arany, ezüst, briliánna **1** ékszer.

egy sorsjegy 5000 K.

Minden dohánytőzsdében.

EGY MEGOLDOTT PROBLÉMA

TAPDUS KEVES ALKOHOLLAL

NEKTAR GYÓGYTÁPSÖR

ÜDÍT DE NEM BŐDÍT

ORVOSOK AJÁNLJÁK!

Hirdessünk:

A MUNKA

Politikai hetilapban!

Nagyrabecsült Hölgyeim és Uraim

további

ÁRZUHANÁS

csak az udvarban, cím Olcsó Mararadékvásár

Budapest, Király ucca 32.

Alapítva 1895 év.

Schifon, voile, divatgrenadin, szines crepp, sima delén, nyers mollinó métere 8.900 kor. U.m. testő, vagy karton 12.000 kor., delen, vagy mosott vászon 11.000 kor., angin, vagy kanavász 3.000 kor., oxford, vagy zephir 15.800 kor., selyemfényű cloth 22.000 kor., sima liberty 18.800 kor., női schottis, vagy pepita szövet 25.000 kor., duplaszéles női szövet minden színben 29.000 kor., sötétszürke öltönyanyag 50.000 kor., 140 cm. férfiszövet 66.000 kor., duplaszéles gyapjuvoile női szövet 49.000 kor., duplaszéles gyapju achiotti szövet 69.000 kor., crepp maroquin 6.900 kor., eponge 19.000 kor., crepe de chine 69.000 kor., szalmazsák 56000 kor., virágos vattapaplan 184.000 kor., egy garnitúra 2 ágy egy asztalterítő összesen 250.000 kor., pohártörő, vagy deléndő 9.800 kor., törölköző 11.800 kor., 2 m. hosszú fehérített lepedő, vagy fehér étkezédbrosz darabja 59.000 kor., kész paplanlepedő 98.000 kor., zsebkendő 3.500 kor., himzett női ing, vagy nadrág 8.900 kor., duplagallérs szines férling darabja 59.000 kor., rövid alsónadrág 23.000 futószőnyeg 28.000 kor., további női, vagy férlí gyapjuszövetmaradékok minden elfogadható árban.

Postal rendeléseket lelkifromottan teljesítünk.

Az

Altesse

cigarettapapir jutalomakciója I.

kiosztásának eredményei

10 millió korona, Pocsai János,

Békés 5 millió korona Kun

János, Gyula 5 á. 1 millió

korona, 10 á. 5 százezer,

50 á 1 százezer, valamint

7934 vigaszdíj.

A következő kiosztás november 15-én.

Michelin Pneu

gyári lerakat

motor és kerékpár

autófelszerelések legversenyképe-

sebben

Nagy József, Budapest,

VI. Andrásy-ut 35.

Telefon: 2 — 97.

Tégla és **Tégla**
tetőcserép
a legolcsóbb napiáron, tetőcserép szerinti mennyiségben kapható.
Osztrovics féle téglák és tetőcserépgyártó bérlete.
Salgótarján.

Értesitem

Salgótarján és vidéke n. é. közönségét, hogy

Kárpitos és fényező

műhelyemet I. évi június 1-től jelenlegi Fő-ucca 305. (Hohhauser féle ház) alól, Új telep 5 sz. (Zagyvai rakodóval szemben) saját házamba helyezem át.

Készíték mindennemű kárpitos és fényezőmunkát, úgy mint diványokat és szelvonokat, ágyamatracokat, ágybetéteket, ablakfüggönyöket, butorok, székek, fotelek kárpitozását, mindenfajta bőr munkát, teljes uriszoba berendezéseket, hintó, hajtókocsit és egyéb fényező munkákat, valamint mindenféle javításokat és átalakításokat. Kivánságra házhoz is megyek.

kiváló tisztelttel: Gyvetli Géza kárpitos és díszítő.

ÓVÁS! Az „AEROXON” márcs-asztaligós légyfogó a szeggyel 20 éve változatlanul a világ legjobb légyfogója. — Hossza 1 méter, szélessége 4 és fél cm. Az utaszatok egy része 63, mások pedig 75—80 cm. hosszúak és ezek egyrésze egy centiméterrel keskenyebb. Az „AEROXON” a legnagyobb hőmérsékleten is megtartja 4—6 hétig a fogóképességét és nem folyik le a szalagról. Az utaszatok közül sok lefolyik és már néhány nap után száraz. — Az „AEROXON” jobb de sem drágább, mint a előny utaszat. Követelje tehát saját érdekében az „AEROXON” légyfogót. Mindenhol kapható. Utaszatot utasítson vissza.

Magyarországi főleírású:

Tolnai János Jenő

Budapest, VI. Szanday ucca 73.

Telefon: L. 970 50.